

ਉਚਾਰਨ ਕੁੰਜੀ

ਆਈ . ਪੀ . ਏ . ਚਿੰਨ੍ਹ	ਗੁਰਮੁਖੀ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ	ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀਅੰਤਰ
ਸਵਰ			
i:	ਈ	ੀ	<i>eat, see</i> /ਈਟ, ਸੀ/
I	ਇ	ਿ	<i>it, sit</i> /ਇਟ, ਸਿਟ/
e	ਐ	ੈ	<i>egg, bed</i> /ਐੱਗ, ਬੈੱਡ/
æ	ਐ	ੈ	<i>add, hat</i> /ਐੱਡ, ਹੈੱਟ/
a:	ਆ	ਾ	<i>arm, bath</i> /ਆਮ, ਬਾਥ/
ɒ	ਔ	ੌ	<i>odd, hot</i> /ਔੱਡ, ਹੌੱਟ/
ɔ:	ਓ	ੋ	<i>all, court</i> /ਓੱਲ, ਕੋੱਟ/
ʊ	ਉ	ੁ	<i>put</i> /ਪੁੱਟ/
u:	ਊ	ੂ	<i>ooze, boot</i> /ਊੱਜ, ਬੂੱਟ/
ʌ	ਅੱ		<i>up, bun</i> /ਅੱਪ, ਬਅੱਨ/
ɜ:	ਅ:		<i>earn, hurt</i> /ਅ:ਨ, ਹਅ:ਟ/
ə	ਅ		<i>above, dancer</i> /ਅ'ਬਅੱਵ, 'ਡਾਨਸਅ* /
ਸੰਧੀ ਸਵਰ			
eɪ	ਏਇ	ੈਇ	<i>aid, bale</i> /ਏਇਡ, ਬੇਇਲ/
aɪ	ਆਇ	ਾਇ	<i>ice, nine</i> /ਆਇਸ, ਨਾਇਨ/
ɔɪ	ਔਇ, ਔ	ੋਇ	<i>oil, boy</i> /ਔਇਲ, ਬੋਇ/
əʊ	ਅਉ	ਅਉ	<i>ode, go</i> /ਅਉਡ, ਗਅਉ/
aʊ	ਆਉ	ਾਉ	<i>out, tout</i> /ਆਉੱਟ, ਟਾਉੱਟ/
ɪə	ਇਅ	ਿਅ	<i>ear, fear</i> /ਇਅ*, ਫਿਅ*/
eə	ਏਅ	ੈਅ	<i>air, fare</i> /ਏਅ*, ਫੇਅ*/
ʊə	ਉਅ	ੁਅ	<i>poor</i> /ਪੁਅ*/

ਵਿਅੰਜਨ			
p	ਪ	pad	/ਪੈਡ/
b	ਬ	bad	/ਬੈਡ/
t	ਟ	tub	/ਟਐਬ/
d	ਡ	day	/ਡੇਇ/
k	ਕ	kite	/ਕਾਇਟ/
g	ਗ	gun	/ਗਐਨ/
f	ਫ	fun	/ਫਐਨ/
v	ਵ	very	/ਵੈਰਿ/
s	ਸ	seat	/ਸੀਟ/
z	ਜ਼	zip	/ਜ਼ਿਪ/
θ	ਥ	three	/ਥਰੀ/
ð	ਦ	that	/ਦੈਟ/
ʃ	ਸ਼	ship	/ਸ਼ਿਪ/
ʒ	ਯ਼	measure	/ਮੈਯ਼ਅ*/
h	ਹ	heart	/ਹਾਟ/
tʃ	ਚ	chip	/ਚਿਪ/
dʒ	ਜ਼	jeep	/ਜ਼ੀਪ/
m	ਮ	man	/ਮੈਨ/
n	ਨ	nap	/ਨੈਪ/
ŋ	ਙ	sing	/ਸਿਙ/
l	ਲ	lap	/ਲੈਪ/
r	ਰ	rot	/ਰੋਟ/
j	ਯ	yet	/ਯੈਟ/
w	ਵ	weep	/ਵੀਪ/
x	ਖ	loch	/ਲੋਖ/

/ ' / ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਉਚਾਰਕੰਡ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਬਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ।

/ . / ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਉਚਾਰਕੰਡ 'ਤੇ ਗੌਣ ਬਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ।

( ) ਗੋਲ ਬਰੈਕਟ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚਲੀ ਧੁਨੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ।

‘*’ ਜੋੜਵਾਂ- ਰ . ਜੇ ‘*’ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਸਵਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ‘*’ ਦੀ ਥਾਂ ‘ਰ’ ਉਚਾਰਿਆ ਜਾਏਗਾ, ਜਿਵੇਂ mother /ਮਐਦਅ*/, ਪਰ mother-in-law /ਮਐਦ(ਅ)ਰਇਨਲੋ/